

Palonurmen koulun lakkauttaminen

Kaupunginhallitus 10.02.2025 § 54
5865/00.01.00.00/2024

Valmistelijat / lisätiedot:
hallintojohtaja Tero Oinonen
puh. 044 718 2021
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

kaupunginjohtaja Soile Lahti

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että Palonurmen koulu lakkautetaan 1.8.2025 alkaen.

Päätös

Merkitään, että opetusjohtaja Silja Silvennoinen oli läsnä pykälässä esittelemässä asiaa ja hän poistui kokouksesta asian esittelyn jälkeen.

Keskustelun kuluessa kaupunginhallituksen jäsen Vesa Linnanmäki teki varajäsen Saara Karkulahden kannattamana muutosehdotuksen: Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että Palonurmen 1-6 luokkien koulu lakkautetaan 1.8.2026 alkaen. Kaupungin palveluverkkoselvityksen yhteydessä valmistellaan varhaiskasvatuspalveluiden järjestäminen Palonurmen alueella sekä selvitetään mahdollisuus järjestää opetus alueen 0-2 luokkien oppilaille ns. pienten lasten yksikössä Palonurmella.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Aleksi Eskelinen totesi, että on tehty kannatettu muutosehdotus, josta on äänestettävä ja ehdotti, että äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä siten, että kaupunginjohtajan pohjaehdotus on 'JAA' ja kaupunginhallituksen jäsen Vesa Linnanmäen kannatettu muutosehdotus on 'EI'. Ehdotus äänestystavasta hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin 7 'JAA' -ääntä (Ari Koskinen, Tiina Kaartinen, Björn Cederberg, Miia Eskelinen-Fingerroos, Kaisa Kantele, Jaakko Kosunen ja Pekka Niiranen), 4 'EI' -ääntä (Aleksi Eskelinen, Vesa Linnanmäki, Saara Karkulahti ja Eeva Grönstrand).

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja totesi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen tulleen kokouksen päätökseksi.

Selostus

Kaupunginhallitus on käyttänyt 3.2.2025 § 45 kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan kasvun ja oppimisen lautakunnan päätökseen 28.1.2025 § 9 'Palonurmen koulun lakkauttaminen'.

Kaupunginvaltuusto on hyväksyessään talouden tasapainotusohjelman linjannut periaatteita palveluverkostosta ja sen kehittämisestä Kuopiossa. Tässä yhteydessä valtuusto on myös asettanut raja-arvoja koulujen kokoon liittyen. Palonurmen koulu alittaa nämä raja-arvot. Palonurmen koulu on kaupunginvaltuuston linjausten mukaisesti liian pieni yksikkö perusopetuksen laadukkaaseen järjestämiseen ja oppilaiden koulutuksellisten perusoikeuksien toteuttamiseen.

Kaupunginvaltuusto on hyväksyessään vuoden 2025 talousarvion asettanut talouden tasapainotustavoitteita myös palveluverkoston liittyen. Kasvun ja oppimisen lautakunnan päätös on ristiriidassa valtuuston asettaman talouden tasapainotusohjelman toteuttamisen vuosikohtaisen taloudellisen tavoitteen kanssa. Se on myös ongelmallinen suhteessa lautakunnan oman toiminnan käyttösuunnitelmaan, jonka lautakunta kuitenkin hyväksyi ja jonka pohjana on valtuuston hyväksymä talousarvio em. tavoitteinen.

Esitys Palonurmen koulun lakkauttamiseksi on valmisteltu Kasvun ja oppimisen lautakunnassa 28.1.2025 8 §:ssä moitteettomasti, ja sen vaikutukset on arvioitu monipuolisesti sekä tarvittavassa laajuudessa. Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet on turvattu. Syyt, joiden takia asioiden käsittely palautettiin uudelleen valmisteluun syksyllä, ovat nyt poistuneet. Asian käsittelyn viivästyttäminen ei ole lasten edun mukaista.

Kuten Kasvun ja oppimisen lautakunnan 28.1.2025 valmistelemasta 8 §:stä käy ilmi, kaupunki pystyy tarjoamaan turvallisen, terveellisen ja ajanmukaisen oppimisympäristön Nilsin taajamassa peruskorjaustarpeessa olevan Pulkonkosken kiinteistön sijaan sekä tämän lisäksi myös asianmukaiset opetus-, erityisopetus- ja oppilashuollon henkilöstön palvelut. Huomioiden Palonurmen muutoksen 1-opettajaiseksi, kysymys on myös fyysisesti turvallisesta oppimis- ja työympäristöstä, josta kaupunki opetuksen järjestäjänä ja työnantajana on myös vastuussa.

Kuntalain (410/2015) 39 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kuntalain 92 §:n mukaan kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtaja ja hallintosäännössä määrätty kunnan viranhaltija voivat ottaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi asian, joka on tämän lain nojalla siirretty kunnanhallituksen alaisen viranomaisen tai kunnanhallituksen jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen. Kuopion kaupungin hallintosäännön 40 §:n mukaan asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kaupunginjohtaja kukin erikseen.

Vaikutusten arviointi

Liitteenä

Liitteet

Liite 1: 5865/2024 Koulukuljetusten hoito lukuvuonna 2024-2025

Liite 2: 5865/2024 Keskustelutilaisuus Palonurmen koululla 17.09.2024

Liite 3: 5865/2024 Vaikutusten ennakoarviointi Palonurmen koulun lakkauttaminen 1.8.2025 alkaen

5865/2024 Liite 4: eriävä mielipide päätökseen Ojala ja Sääsäki

Länsi-Maaningan Viitoset ry:n ja Palonurmen vanhempaintoimikunnan kirjelmä 26.1.2025

Päätöshistoria

Kasvun ja oppimisen lautakunta 28.01.2025 § 9

Valmistelijat / lisätiedot:

opetusjohtaja Silja Silvennoinen, puh. 044 718 4003
perusopetuspäällikkö Taina Vainio, puh. 044 718 4018
perusopetuspäällikkö Mika Kuitunen, puh. 044 718 5151

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja HEP KOP Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Palonurmen koulu lakkautetaan 1.8.2025 alkaen.

Päätös

Keskustelun aikana jäsen Kari Loponen esitti, että Palonurmen koulu liitetään osaksi Kuopion kaupungin palveluverkkoselvitystä. Jäsen Kalle Hirvonen kannatti Kari Loposen tekemää esitystä.

Keskustelun aikana jäsen Kari Sutinen teki lisäesitys Palonurmen koulua koskevaan päätösesitykseen: Kasvun ja oppimisen lautakunta edellyttää, että Palonurmen koulun lakkauttaminen ei saa johtaa kohtuuttoman suuriin opetusryhmiin vastaanottavalla koululla (kouluilla). Oppimisen edellytykset tulee turvata tarvittaessa lisäresurssilla opetusryhmässä tai perustamalla uusi opetusryhmä. Lakkauttamisen taloudellisten säästöjen toteutumista tulee seurata ja raportoida niistä lautakunnalle vuoden 2026 tammikuussa. Jäsen Jussi Hakala kannatti Kari Sutisen tekemää esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kaksi kannatettua muutosehdotusta, joista on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että äänestys toteutetaan nimenhuutoäänestyksellä siten, että Kari Sutisen muutosehdotus on 'JAA' ja Kari Loposen esitys on 'EI'. Puheenjohtajan esitys äänestystavasta hyväksyttiin yksimielisesti.

Nimenhuutoäänestyksellä suoritettussa äänestyksessä annettiin viisi (5) JAA-ääntä (Sääski, Hakala, Kähkönen, Ojala, Sutinen), viisi (5) EI-ääntä (Loponen, Pirinen, Pasanen, Hirvonen, Savolainen) ja yksi (1) jäsen oli poissa. Äänten mennessä tasan, puheenjohtajan ääni (EI) ratkaisi äänestyksen. Näin ollen Loposen esitys hyväksyttiin.

Seuraavassa äänestyksessä puheenjohtaja esitti, että äänestys toteutetaan nimenhuutoäänestyksellä siten, että esittelijän päätösehdotus on 'JAA' ja Kari Loposen esitys on 'EI'. Puheenjohtajan esitys äänestystavasta hyväksyttiin yksimielisesti.

Nimenhuutoäänestyksellä suoritettussa äänestyksessä annettiin viisi (5) JAA-ääntä (Sääski, Hakala, Kähkönen, Ojala, Sutinen) ja viisi (5) EI-ääntä (Loponen, Pirinen, Pasanen, Hirvonen, Savolainen) ja yksi (1) jäsen oli poissa. Äänten mennessä tasan, puheenjohtajan ääni (EI) ratkaisi äänestyksen. Näin ollen Loposen esitys hyväksyttiin.

Puheenjohtaja totesi, että kasvun ja oppimisen lautakunnan päätökseksi tuli Kari Loposen muutosesitys.

Annukka Ojala ja Kaija Sääski jättivät päätökseen eriävän mielipiteen (liite).

Selostus

Kuopion kaupunginvaltuuston linjaukset

Kuopion kaupunginvaltuusto päätti 20.5.2024 osana talouden tasapainotusohjelmaa, että *mikäli koulujen oppilasmäärät alittavat valtuuston*

asettamat raja-arvot, käynnistetään jatkossa säännönmukaisesti lakkauttamisprosessi:

- *1 – 6 koulujen tulee olla vähintään yksisarjaisia kaupunkialueella (yksi sarja tarkoittaa 23 oppilasta/vuositaso)*
- *1 – 6 koulujen tulee olla vähintään 3-opettajaisia muualla*
- *Luokkien 7 – 9 osalta opetus toteutetaan vähintään 2-sarjaisissa kouluissa (yksi sarja tarkoittaa 23 oppilasta/vuositaso) kuitenkin huomioiden verkoston saavutettavuus ja kohtuulliset koulumatkat*

Lisäksi kaupunginvaltuusto on linjannut osana talouden tasapainotusohjelmaa, että *ylläpitokustannusten ja korjausvelan vähentämiseksi palvelutuotannolle tarpeettomista tiloista luovutaan mahdollisimman pian.*

Maaseutualueella varhaiskasvatuksen lapsimäärä ja perusopetuksen oppilasmäärä on ollut laskeva viime vuosina ja ennusteiden mukaan väheneminen jatkuu myös tulevaisuudessa. Osa koulukiinteistöistä on huonokuntoisia ja vaatisi välittömän peruskorjauksen.

Kuopion perusopetus toteuttaa kaupunginvaltuuston päätöstä ja on aloittanut Palonurmen koulun lakkautusprosessin. Palonurmen koulu on kaksiohittajainen koulu ja alittaa valtuuston asettaman raja-arvon koulun koon osalta. Kiinteistöistä luopumalla vältetään myös tuleva peruskorjausinvestointi ja vähennetään korjausvelkaa. Palonurmen koulun kiinteistö on palvelutuotannolle tarpeeton tila, sillä Palonurmen alueen oppilaiden opetus voidaan järjestää Nilsian yhtenäiskoulussa.

Kunnan velvollisuudet perusopetuksen järjestämisessä

Perusopetuslaki velvoittaa kuntaa järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävän vuonna esiopetusta (perusopetuslaki 4 §). Kunta voi järjestää palvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia ne perusopetuslain 7 tai 8 §:ssä tarkoitetulta perusopetuksen järjestäjältä. Esiopetuspalvelut voidaan hankkia myös muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelun tuottajalta.

Kunta vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään perusopetuslain mukaisesti. Oppivelvollisuuslaki (1214/2000) määrittelee oppivelvollisuuden tavoitteeksi turvata kaikille elämässä ja yhteiskunnassa tarpeellinen perusosaaminen ja sivistys sekä edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia kehittää itseään kykyjensä tai tarpeidensa mukaisesti. Lisäksi oppivelvollisuuden tavoitteena on nostaa koulutus- ja osaamistasoa, kaventaa oppimiseroja ja lisätä koulutuksellista yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa sekä lasten ja nuorten hyvinvointia.

Täyttääkseen velvollisuutensa kunnan tulee osoittaa oppivelvolliselle lähikoulu, jossa opetus järjestetään ja johon oppilaalla on aina oikeus päästä. Lähikoulua osoitettaessa lähtökohtana on, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Lähikoulu ei ole aina oppilasta maantieteellisesti lähin koulu tai koulu, joka on helppokulkuisimman koulumatkan päässä, vaan myös muu perusopetuslain 6 §:n edellytykset täyttävä koulu voidaan osoittaa lähikouluksi.

Perusopetuslain 28 §:n mukaan oppivelvollinen voi pyrkiä oppilaaksi myös muuhun kuin hänelle osoitettuun lähikouluun. Kyseessä on silloin ns. toissijainen

oppilaaksiotto. Toissijaiseen kouluun oppilaita otettaessa hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. Kunta voi myös päättää, että sen järjestämään opetukseen otetaan ensisijaisesti kunnassa asuvia lapsia.

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää Kuopion perusopetuksen oppilaaksioton periaatteet, ja ne on kerrottu vuosittain tiedotettavissa oppaissa, jotka julkaistaan kaupungin verkkosivuilla osoitteessa

[Perusopetuksen oppaat - Kuopio](#)

Koulukuljetusten järjestäminen

Perusopetuslain 6 §:n mukaan opetus tulee järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä.

Perusopetuslain 32 §:ssä määritellään, milloin oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen ja kuinka kauan oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää. Jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Lisäksi oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi ja vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on kouluvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. Koulumatkaan voi kuulua myös osuus, jonka oppilas kulkee itse ja joka on otettava huomioon koulumatkaan käytettyä kokonaisaikaa laskettaessa. Koulupäivän jälkeen kuljetusta odottavalle oppilaalle on perusopetuslain 32 §:n mukaan järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan ja opetuksen järjestäjän tulee huolehtia oppilaiden valvonnasta. Ennen koulupäivän alkua valvontavelvollisuutta ei ole.

Perusopetuslain 29 §:n 7 momentin mukaan koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Lain veloitteen lisäksi kaikilla aikuisilla on moraalinen velvollisuus puuttua havaitsemiinsa kiusaamistilanteisiin. Koulukuljetusten järjestämiseen liittyviä asioita on kuvattu myös Opetushallituksen oppaassa koulukuljetusten järjestämisestä:

[Koulukuljetusopas](#)

Kuopion perusopetuksessa on koulukuljetusten järjestämistä varten tehty ohje, joka päivitetään vuosittain. Ohje perustuu kasvun ja oppimisen lautakunnan hyväksymiin periaatteisiin. Koulun rehtori ja päiväkodin johtaja vastaavat siitä, että koulukuljetuksen saavat ne oppilaat, joilla on siihen perusopetuslain 32 §:n mukainen oikeus. Ensisijainen kuljetusmuoto on avoin joukkoliikenne. Mikäli tämä ei ole mahdollista, koulukuljetus järjestetään taksi- tai erilliskuljetuksella.

Koulukuljetusten suunnittelu aloitetaan kuljetusten kilpailutuksella. Kuljetusreittien suunnittelu alkaa hankintapäätösten jälkeen. Koulut ilmoittavat koulukuljetuksessa olevien oppilaiden tiedot ja lukujärjestykset kuljetustoimittajille, jotka suunnittelevat reitit perusopetuslain 32 §:n ja Kuopion

kaupungin periaatteiden mukaisesti. Koulukuljetukset kilpailutetaan 4 – 5 vuoden välein.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen talous

Kasvun ja oppimisen palvelualue on kaupungin toiminnasta euro- ja henkilömääräisesti suurin toimiala. Perusopetuksen menot vuonna 2023 olivat 125 500 000 €. Perusopetuksen suurimmat vuosittaiset menot ovat vuokrat (27 %) ja henkilöstömenot (55 %). Sekä ateriapalveluiden että koulukuljetusten osuus perusopetuksen menoista on 4 %, oppimateriaalien osuus 2 % ja ict-maksujen osuus 1 %.

Suurimmat säästöt on mahdollista saada vain vuokrista ja henkilöstömenoista. Tilakustannuksista säästäminen tarkoittaa kiinteistöistä luopumista eli koulujen lakkauttamista. Kiinteistöistä luopumalla säästöä saadaan vuokrien lisäksi myös kiinteistöhoitokustannuksista ja siitä, että vältetään tulevilta ja välttämättömiltä peruskorjausinvestoinneilta.

Koulujen lakkauttaminen tuo kestäväää säästöä myös henkilöstömenoihin. Mitä pienempiä vastaanottavan koulun luokat ovat, sitä paremmin lakkautettavan koulun oppilaita voidaan sijoittaa olemassa oleviin luokkiin ja opetushenkilöstön määrää voidaan vähentää. Tämä tuo säästöä henkilöstömenoihin mutta kasvattaa vastaanottavan koulun luokkakokoja. Yleensä koulun lakkauttaminen lisää koulukuljetuskustannuksia.

Mikäli vaadittavia säästöjä ei saada vuokrista, isommat säästöt on otettava henkilöstömenoista vähentämällä opettajia. Pienempiä henkilöstömenosäästöjä saadaan vähentämällä ns. jakotunteja, joilla opetusta annetaan pienemmälle ryhmälle yleensä osalle jonkin oppiaineen tunneista, esimerkiksi äidinkielessä, matematiikassa tai vieraissa kielissä. Jakotunteja käytetään myös sellaisissa aineissa, joissa on erityisesti otettava oppilaiden turvallisuus huomioon.

Teoriassa luokkakokoja voitaisiin kasvattaa pelkästään keskustan alueen ja lähiöiden kouluissa, koska niissä on useita luokkia ja oppilaita. Käytännössä luokkakoot ovat keskustan ja lähiön kouluissa jo niin suuria, että luokkien kasvattaminen nykyisestä ei olisi kohtuullista, oikeudenmukaista eikä aina edes mahdollista luokkatilojen vuoksi. Jakotunnit ovat tarpeen, jos luokan oppilasmäärä on suuri.

Palonurmen koulun oppilasmäärä

Lukuvuonna 2024 – 2025 Palonurmen koulu on kaksiopeettajainen ja opetus toteutetaan yhdysluokissa 1 – 3 ja 4 – 6. Koulun oppilaita 94 % on koulukuljetuksessa. Palonurmen alueen lasten vuosiluokkien 7 – 9 opetus järjestetään Nilsiään yhtenäiskoulussa.

Lukuvuonna 2024 – 2025 Palonurmen koulussa on 33 oppilasta ja oppilasmäärä on laskeva. Ensi lukuvuoden alkaessa 1.8.2025 Palonurmen koulun oppilasmäärä on 21, mikä tarkoittaa koulun muuttumista yksiopeettajaiseksi. Koulussa ei aloita yhtään 1.-luokkalaista ja vuosiluokkien 2 – 6 oppilaat opiskelevat samassa ryhmässä. Alueella asuvien lasten määrän perusteella koulussa on 16 oppilasta vuonna 2030.

Primuksen tietoihin ja MapInfoon pohjautuva arvio																
Luokka	Primus k2016	Primus 20.9.16	20.9.201 7	20.9.201 8	20.9.201 9	20.9.202 0	20.9.202 1	20.9.202 2	20.9.202 3	20.9.202 4	Arvio s2025	Arvio s2026	Arvio s2027	Arvio s2028	Arvio s2029	Arvio s2030
E1 - E2	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
0 lk	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
1 lk	8	6	7	10	10	2	6	7	3	5	0	2	5	4	3	2
2 lk	11	8	6	7	8	10	2	6	8	2	5	0	2	5	4	3
3 lk	5	11	7	5	9	8	11	2	5	8	2	5	0	2	5	4
4 lk	8	5	11	7	7	9	7	11	2	4	8	2	5	0	2	5
5 lk	6	8	5	11	7	5	8	7	11	2	4	8	2	5	0	2
6 lk	10	6	8	5	11	7	5	8	7	12	2	4	8	2	5	0
yhteensä	48	44	44	45	53	42	39	42	37	33	21	21	22	18	19	16

Taulukossa esitetyt tiedot Palonurmen koulun oppilasmäärästä perustuvat Primus-kouluhallinto-ohjelman ja MapInfoon tietoihin ja kertovat Palonurmen koulun alueella asuvien oppilaiden määrän vuosiluokittain eriteltyinä. Oppilasmäärissä ei ennusteta alueelle mahdollisesti muuttavia ja alueelta pois muuttavia oppilaita. Luokka E1-E2 tarkoittaa esioppilaita.

Opetuksen järjestäminen Palonurmen koulussa

Suurimmat opetuksen järjestämiseen liittyvät kustannukset ovat myös koulun tasolla vuokrat ja henkilöstömenot. Kuopion perusopetuksen koulujen kustannuksia verrataan suhteuttamalla kustannukset oppilasmääriin joko ilman vuokria tai vuokrien kanssa. Palonurmen koulun kustannukset vuonna 2023 olivat 12 664 €/oppilas ja ilman vuokria 9 794 €/oppilas. Vastaavasti esimerkiksi Kettulan koulun kustannukset vuonna 2023 olivat 6 957 €/oppilas ja ilman vuokria 5 152 €/oppilas. Molemmissa kouluissa on vuosiluokkien 1 – 6 oppilaita eikä erityisluokkaa, joka lisää oppilaskohtaisia kustannuksia. Molemmat koulurakennukset odottavat päätöstä koulurakennuksen tulevaisuudesta.

Isot erot koulukohtaisissa kustannuksissa selittyvät koulukuljetuskustannuksista mutta eniten vaikuttaa koulun oppilasmäärä. Kun oppilasmäärä on hyvin pieni, opetuksen järjestäminen on suhteessa kalliimpaa. Esimerkiksi Nilsin yhtenäiskoulussakin on paljon koulukuljetuksessa olevia oppilaita, mutta koska oppilasmäärä on huomattavasti suurempi kuin Palonurmen koulussa, vuonna 2023 kustannukset olivat 9 970 €/oppilas ja ilman vuokria 7 293 €/oppilas. Nilsin yhtenäiskoulun kustannukset ovat huomattavasti pienemmät kuin Palonurmessa, vaikka Nilsin yhtenäiskoulussa järjestetään vuosiluokille 7 – 9 aineenopetusta, joka on hieman kalliimpaa kuin luokanopetus.

Opetuksen järjestämisen tarkoituksenmukaisuutta on arvioitava sekä taloudelliselta että myös pedagogiselta kannalta. Kullakin perusopetuksen vuosiluokalla on oma, valtioneuvoston tuntijakoasetukseen perustuva tuntijako, jossa määritellään oppituntien vähimmäismäärä vuosiluokittain ja oppiaineittain. Koulupäivien pituudet ja oppituntien määrät vaihtelevat vuosiluokittain. Perusopetuksen opetussuunnitelmassa määritellään jokaisen oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain. On myös oppiaineita, joita ei opeteta kaikilla vuosiluokilla.

Opetuksen toteuttaminen yhdysluokkaopetuksena niin, että vuosiluokkien 1 – 3 oppilaat ovat oma ryhmänsä ja vuosiluokkien 4 – 6 oppilaat oma ryhmänsä, on haasteellista ja vaatii vahvaa ammattitaitoa ja monipuolista aineenhallintaa. Vielä haasteellisempaa opettaminen on silloin, kun koulussa on vain yksi yhdysluokka, jolloin koulun kaikki oppilaat opiskelevat samassa ryhmässä.

Yhdysluokkaopetus voi olla hyvä pedagoginen ratkaisu erityisesti silloin, kun koulussa on useita opettajia, jolloin oppilaita voidaan opettaa yhdessä ja jakaa heitä välillä pedagogisesti tarkoituksenmukaisiin ryhmiin vaikkapa opetettavan asian tai oppilaiden tuen tarpeen mukaan.

Yhdysluokkaopetuksessa on kuitenkin omat haasteensa erityisesti hyvin pienissä kouluissa, joissa on vähän tai ei lainkaan muita opettajia, jotka voisivat ainakin välillä osallistua luokan opetukseen. Kun opettaja toteuttaa useaa opetussuunnitelmaa yhtä aikaa samassa tilassa eli opettaa eri oppiaineita samalla tunnilla eri-ikäisille ja taidoiltaan ja tuen tarpeiltaan erilaisille oppilaille, oppilaiden pitää pystyä omaksumaan uusi tieto nopeasti ja työskentelemään itsenäisesti sinä aikana, kun opettaja keskittyy opettamaan toista tai kolmatta oppiainetta muille oppilaille. Yhdysluokassa opiskelu vaatii jo pieniltä oppilailta vahvaa keskittymiskykyä ja itsenäisen oppimisen taitoja erityisesti silloin, kun luokassa on vain yksi opettaja. Oppilaan tuen ja avun tarpeisiin ei aina pystytä heti vastaamaan, koska opettajan huomio ja aika jakaantuu kolmen ja Palonurmen koulussa jatkossa viiden tai kuuden vuosiluokan kesken.

Palonurmen koulussa ei ole omaa erityisopettajaa vaan erityisopettaja käy toiselta koululta ja on harvoin Palonurmessa. Kouluterveydenhoitaja ja koulukuraattori ovat Palonurmessa yhtenä päivänä kuukaudessa. Palonurmen koulussa ei myöskään voida tarjota luokkamuodoista erityisopetusta. Pieni oppilasmäärä kaventaa valinnaisaineiden opiskelumahdollisuuksia.

1.8.2025 alkaen Palonurmen koulu muuttuisi yksiopettajaiseksi kouluksi. Silloin koulussa olisi joka päivä paikalla vain yksi opettaja, joka vastaisi kaikkien oppiaineiden opettamisesta, kaikkien koulun oppilaiden kasvattamisesta, turvallisuudesta sekä muista lakisääteisistä tehtävistä (esim. välituntivalvonnat), jotka voi hoitaa vain virkasuhteessa oleva eli opettaja.

Hyvin pienet koulut ovat henkilöstön rekrytoinnin kannalta haasteellisia, sillä vuosiluokkien 1 – 6 opettajan tulee hallita vähintään 12 eri oppiaineen opetussuunnitelman toteuttaminen. Oppiaineisiin kuuluu kaksi vierasta kieltä, useita taito- ja taideaineita sekä vähintään yksi katsomusaine, nykypäivänä entistä useammin toinen tai jopa kolmas katsomusaine, jolloin opetettavia aineita voi olla 15.

Käytännössä kukaan luokanopettaja ei pysty opettamaan ihan kaikkia aineita, ja sen vuoksi pienessä koulussa käy kiertäviä opettajia opettamassa muutaman tunnin viikossa esimerkiksi harvinaisempaa katsomusainetta, vierasta kieltä tai jotain taito- ja taitoainetta. Tästä huolimatta opetettavia aineita jää vielä runsaasti luokanopettajalle. Isommissa kouluissa, joissa on useita opettajia, opetusta voidaan toteuttaa opettajien osaamisen, erikoistumisen ja vahvuuksien mukaan esimerkiksi niin, että musiikin opettamiseen erikoistunut luokanopettaja opettaa musiikkia oman luokkansa lisäksi myös jollekin toiselle luokalle eikä hänen tarvitse vastaavasti osata opettaa omalle luokalleen esimerkiksi käsityötä tai ruotsin kieltä.

Pienet koulut eivät ole rekrytoinnin kannalta houkuttelevimpia myöskään sen vuoksi, että opettajalla on vähän opettajakollegoita työtä tukemassa ja jakamassa. Yksiopettajaisessa koulussa opettaja joutuu tekemään työtä ja kantamaan vastuun yksin.

Vakinaisten ja sijaisten rekrytoiminen on edellä mainituista syistä vaikeaa, ja pahimmassa tapauksessa opettajaksi joudutaan ottamaan ilman kelpoisuutta oleva opettaja, joka voidaan kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 5 §:n perusteella ottaa vain vain määräaikaiseksi. Oppilaiden yhdenvertaisten sivistyksellisten oikeuksien toteutumisen kannalta tämä on haasteellista ja sillä voi olla pitkäkantoisia vaikutuksia koulutuksen eriarvoistumiseen. Pätevien ja pysyvien opettajien saaminen mahdollistaa

oppilaiden kasvatus- ja opetustyön turvallisen jatkumon lisäksi myös pitkäjänteisen ja yhteisen kasvatustyön huoltajien kanssa.

Palonurmen koulun kiinteistö

Palonurmen koulun mahdollisesta peruskorjauksesta on Kuopion Tilapalveluista annettu suuntaa antava kustannusarvio n. 2 000 000 € kokonaisvaltaiselle peruskorjaukselle, jossa koko rakennus korjataan. Arvio perustuu tietoon keskimääräisestä peruskorjaushankkeesta, jossa kustannusten toteuma on välillä 2 000 – 2 500 €/m². Yleensä n. 2 500 €/m² on vielä kustannus, joka peruskorjauksessa voi olla perusteltua maksaa, mutta sen ylittävät kustannukset lähestyvät uudisrakennushankkeen kustannusta, joka on kohteesta riippuen 3 000 – 3 500 €/m². Silloin peruskorjaus ei ole enää lähtökohtaisesti perusteltua toteuttaa. Peruskorjauksen hintaan ja kannattavuuteen vaikuttavia tekijöitä ovat mm.

- aikaikkuna, jonka rakennus peruskorjauksen jälkeen olisi käytössä
- millaiselle oppilas-/käyttäjämäärälle tiloja tarvitaan, ts. korjataanko koko rakennus vai voidaanko jokin rakennusosa jättää korjausten ulkopuolelle turvallisesti sen haittaamatta muun rakennuksen jatkokäyttöä
- millaisia toimintoja korjauksessa toteutetaan, ts. mitä toimintaa rakennuksessa korjauksen jälkeen on tarkoitus toteuttaa
- millaisia riskejä peruskorjaukselle ja sen jälkeiselle ajalle on odotettavissa

Ilman edellä mainittuja tietoja tarkemman kustannusarvion laskeminen ei ole perusteltua. Tarkempi laskenta vaatii Palonurmen koulun tulevaa käyttöä koskevien tietojen ja suunnittelun tarkennusta laskennan taustaksi.

Palonurmen koulun lakkauttamisen ja oppilaiden Nilsin yhtenäiskouluun siirtämisen kustannusvaikutuksista

Palonurmen koulun oppilaat mahtuvat Nilsin yhtenäiskouluun. Myös Nilsin yhtenäiskoulun oppilasmäärä on laskeva. Lukuvuonna 2024 – 2025 oppilaita on yhteensä 396 vuosiluokilla 1 – 9 mutta vuonna 2030 oppilasmäärän arvioidaan olevan 258.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu Nilsin yhtenäiskoulun oppilasmäärät ja kehitys vuodesta 2016 vuoteen 2030. Vuosiluokkien 7 – 9 oppilasmäärissä on mukana Pulkonkosken ja Pajulahden koulujen oppilaat.

Primuksen tietoihin (20.9.2016) ja MapInfoon pohjautuva arvio																
Luokka	Primus k2016	Primus 20.9.16	Primus 20.9.2017	Primus 20.9.2018	Primus 20.9.2019	Primus 20.9.2020	Primus 20.9.2021	Primus 20.9.2022	Primus 20.9.2023	Primus 20.9.2024	Arvio s2025	Arvio 2026	Arvio s2027	2028	2029	2030
VA						1	1		1	1						
E1 - E2	0	0	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0 lk	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0
1 lk	45	49	46	37	43	28	51	24	33	28	11	25	24	21	23	16
2 lk	51	48	48	43	38	42	29	49	26	31	28	11	25	24	21	23
3 lk	48	51	44	46	40	38	42	29	45	27	31	28	11	25	24	21
4 lk	45	47	51	43	45	41	40	43	29	50	27	31	28	11	25	24
5 lk	39	47	50	48	44	49	41	41	43	29	50	27	31	28	11	25
6 lk	57	40	47	52	49	44	47	43	41	45	29	50	27	31	28	11
7 lk	71	85	59	72	69	73	69	66	60	57	68	46	62	45	50	43
8 lk	65	71	85	59	69	65	73	67	67	59	57	68	46	62	45	50
9 lk	68	67	70	85	57	72	67	79	74	69	59	57	68	46	62	45
yhteensä	489	505	500	485	455	456	460	442	421	396	360	343	322	293	289	258

Sarakkeen Arvio s2025 (eli syyskuu 2025) oppilasmäärissä on mukana myös Nilsin yhtenäiskoulun erityisluokissa opiskelevat oppilaat, joita on lukuvuonna 2025 – 2026 yhteensä 14 oppilasta vuosiluokilla 1 – 6. Luvuissa ei ole mukana Palonurmen koulun vuosiluokkien 1 – 6 oppilaita.

Nilsin yhtenäiskoulun oppilasmäärä on vähentynyt ja opetuksen oppilaskohtaiset kustannukset kasvavat myös Nilsissä. Yhdistämällä kaksi pienenevää koulua voidaan opetus järjestää taloudellisemmin. Kokonaissäästöä tulee siitä, kun luokkakoot voidaan optimoida eikä kahdessa koulussa ole useita pieniä luokkia.

Lukuvuonna 2024 – 2025 Nilsin yhtenäiskoulussa on ollut yhdeksän luokanopettajaa ja luokkakoot ovat olleet 14 – 27 oppilasta. Palonurmen koulun ja Nilsin yhtenäiskoulun opetusryhmien yhdistämisen jälkeen tarkkoja yleisopetuksen luokkakokoja ei pystytä kertomaan, sillä rehtori ei ole vielä jakanut oppilaita tuleville luokille. Tämänhetkisten tietojen mukaan vuosiluokkien 1 – 2 yleisopetuksen oppilaita on yhteensä 43, vuosiluokkien 3 – 4 yleisopetuksen oppilaita on yhteensä 68, 5. luokalla on yhteensä 51 yleisopetuksen oppilasta ja 6. luokalla on yhteensä 29 yleisopetuksen oppilasta. Yhdistämisen jälkeen luokkakoot ovat vertailukelpoisia Kuopion muiden koulujen luokkakokoihin. Suurimpiin luokkiin voidaan tarvittaessa osoittaa jakotunteja kuten muissakin kouluissa.

Palonurmen koulun ja Nilsin yhtenäiskoulun oppilasmäärien vähenemisen ja opetusryhmien yhdistämisen vuoksi voidaan vähentää vähintään kaksi luokanopettajan virkaa 1.8.2025 alkaen. Säästöä saadaan myös kiertävien opettajien kustannuksista, yhdysluokkaopetuksen ja koulunkäynninohjaajan lisäkuluista sekä hallinnosta. Henkilöstösäästö on yhteensä 136 000 € vuodessa. Syksyn 2025 osalta säästö on 54 400 €.

Lisäksi vuosittaista säästöä kertyy palvelujen ostoista sekä materiaali- ja tilakustannuksista yhteensä 132 000 € vuodessa. Syksyn 2025 osalta säästö on 64 667 €. Suurin säästö saadaan siitä, ettei Palonurmen kouluun tarvitse lähitulevaisuudessa investoida peruskorjausta, jonka kustannusarvio on n. 2 000 000 €.

Kun Palonurmen koulun oppilasmäärä pienenee, oppilaskohtainen kustannus kasvaa mutta lakkauttamisesta kertyvät säästöt pienevät. Kun koulu pienenee yksiopeuttajaiseksi, henkilöstömenoista ei pystytä enää säästämään, vaikka oppilasmäärä vähenisi edelleen.

Lukuvuonna 2024 – 2025 Palonurmen koulun oppilaita 94 % on koulukuljetuksessa. Mikäli Palonurmen koulu lakkautetaan ja oppilaat siirretään Nilsin yhtenäiskouluun, kaikki oppilaat siirtyvät koulukuljetukseen. Koulukuljetusmatkat ja koulukuljetuksiin kuluva aika pääsääntöisesti pitenevät. Koska kuljetusreitit suunnitellaan vasta kilpailutuksen ja kuljetusyrittäjien valinnan jälkeen, tässä vaiheessa ei ole olemassa tarkkaa tietoa koulukuljetuskustannuksista. Arvioidaan, että koulukuljetuskustannukset lisääntyvät noin 75 600 €/lukuvuosi. Syksyn 2025 osalta kustannukset lisääntyvät 37 500 €.

Vaikutusmahdollisuuksien varaaminen

Hallintolain 41 §:n mukaan jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon ja muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta. Asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä on ilmoitettava asian merkityksen ja laajuuden kannalta sopivalla tavalla.

Perusopetuksen säästövaadetta, talousrakennetta ja säästöjen vaikutuksia kuvattiin esittelyaineistolla, johon kaikkien Kuopion peruskouluisten huoltajien on ollut mahdollista tutustua 21.8.2024 alkaen. Esittelyaineiston julkistamisesta tiedotettiin Wilma-tiedotteella 21.8.2024. Tiedotteessa kerrottiin, että kasvun ja oppimisen lautakunnalle esitetään 3.9.2024 pidettävässä kokouksessa Palonurmen ja Pulkonkosken koulujen lakkauttamista 1.1.2025 alkaen. Esittelyaineistossa lakkautusesitysten perusteluja kuvattiin tarkemmin ja samassa yhteydessä oli myös mahdollisuus ottaa kantaa lakkautusesityksiin. Kysely oli avoinna 21. – 30.8.2024 ja siihen vastattiin anonyymisti. Kysymykset olivat

1. *Mitä mieltä olet Palonurmen koulun lakkauttamisesityksestä?*
2. *Mitä tulisi mielestäsi ottaa huomioon, mikäli päätetään, että Palonurmen koulun oppilaan siirtyvät Nilsiän yhtenäiskouluun?*
3. *Mikäli koulun lakkauttaminen on mielestäsi huono ajatus, mistä säästöt tulisi toteuttaa?*

Palonurmen koulun lakkauttamista koskevaan kyselyyn tuli 87 vastausta, joista yksi oli tyhjä vastaus. Vastaaajista 56 vastusti koulun lakkauttamista. Perusteluiksi esitettiin oppilaiden koulukuljetusaikojen pidentymistä mutta huolta kannettiin myös varhaiskasvatuspalveluiden järjestelyistä sekä Palonurmen kylän vetovoiman, syntyvyyden ja toiminnan heikentymisestä koulun lakkautuksen myötä.

Vastaaajista 23 kannatti koulun lakkauttamista ja viisi oli sitä mieltä, että koulu tulisi lakkauttaa vasta 1.8.2025 tai kattavan kouluverkkoselvityksen jälkeen. Esitystä kannatettiin mm. koulun pienen oppilasmäärän ja peruskorjauskustannusten vuoksi.

Mikäli lakkautus toteutuu, huomiota tulisi vastaaajien mielestä kiinnittää erityisesti sujuviin koulukuljetuksiin ja oppilaiden kaveritoiveisiin toiseen kouluun siirryttäessä. Huolta oli koulukiusaamisen mahdollisesta lisääntymisestä koulupäivän aikana ja erityisesti koulukuljetuksissa.

Ne, joiden mielestä Palonurmen koulun lakkauttaminen on huono ajatus, esittivät säästökohteiksi ja -keinoiksi verojen korottamista, oppilaiden kuljettamista keskustasta maaseutukouluihin, Pajulahden koulun lakkauttamista ja keskustan koulujen jättämistä rakentamatta. Myös muista kaupungin uusista investoinneista tulisi pidättäytyä tai ainakin järkevöittää investointeja, parantaa kilpailutusta, luopua tyhjinä olevien kiinteistöjen ylläpidosta sekä tarkastella ostopalvelujen ja kaupungin tytäryhtiöiden laskutusta, erityisesti tilapalveluiden sisäisiä vuokria.

Vastanneiden mukaan palvelumaksuja voitaisiin korottaa, johtajien palkkoja alentaa ja päättäjien määrää vähentää sekä luopua kokouspalkkioiden maksamisesta. Keskustan alueen liikuntapaikkoja voitaisiin sulkea, Luola myydä, Tahkovuoren markkinoinnista luopua ja vähentää teatterin, kaupunginorkesterin ja kulttuuritapahtumien tukemista sekä taideteosten hankkimista.

Koulujen mukavuuksista voitaisiin karsia ja ylläpitokustannuksista säästää vähentämällä siivousta ja lämmitystä. Opetushenkilöstön koulutuksia voitaisiin vähentää ja joidenkin oppiaineiden oppikirjoista voitaisiin luopua kokonaan. Opettajien poissaoloista johtuvista sijaiskuluista voitaisiin säästää hankkimalla sijaisia vain alemmille vuosiluokille. Ylemmillä vuosiluokilla sijaisuudet voitaisiin hoitaa yhdistämällä luokkia ja käyttämällä sijaisena esim. koulusihteeriä.

Koulujen ruokahävikki vähenisi, jos tehtäisiin vain niitä ruokia, joista oppilaat tykkäävät.

Yhtenä koulun säilymisen vaihtoehtona Palonurmessa ehdotettiin uuden, pienemmän koulun rakentamista Palonurmeen, yhteistyötä yli kuntarajojen tai mahdollisuutta tehdä Palonurmen koulusta yksityinen koulu lukukausimaksuineen.

Palonurmen koululla järjestettiin keskustelutilaisuus 17.9.2024. Tilaisuuteen osallistui 73 kuntalaista ja tilaisuudesta laadittiin muistio. Kaupungin edustajia tilaisuudessa olivat apulaiskaupunginjohtaja, perusopetuspäälliköt, varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö, tilapalveluiden asiakkuuspäällikkö, Nilsian päiväkodin varhaiskasvatusyksikön johtaja sekä Nilsian yhtenäiskoulun ja Palonurmen kouluun rehtori, joka toimi sihteerinä. Tilaisuuden puheenjohtajana toimi kasvun ja oppimisen lautakunnan puheenjohtaja.

Tilaisuudessa esiteltiin kaupungin tasapainotusohjelmaa ja kasvun ja oppimisen palvelualueen säästövaadetta sekä menorakennetta. Palonurmen osalta esiteltiin huoltajille tehdyn mielipidekyselyn tuloksia, Palonurmen koulun oppilasmäärien kehitystä vuodesta 2016 vuoteen 2030 saakka, Palonurmen koulun talousarviota vuosilta 2023 ja 2024 sekä koulun lakkautuksesta koituvaa säästövaikutusta. Esiteltiin myös Palonurmen ryhmäperhepäivähoidon nykyistä tilannetta sekä suunnitelmia toimintojen siirtämisestä Nilsiaan ja mahdollista kuntayhteistyön vaihtoehtojen tarkastelua.

Yleisön kysymyksistä ja kommentteista monet koskivat koulukuljetusten pituutta ja kestoja sekä koulukuljetusten kustannuksia. Puheenvuoroissa esiintyi huolta oppilaiden jaksamisesta koulukuljetusaikojen pidentyessä ja vapaa-ajan vähentyessä. Myös koulukuljetuksessa tapahtuvasta mahdollisesta kiusaamisesta oltiin huolissaan.

Palonurmen koulun lakkauttamisesta koituvia säästöjä kyseenalaistettiin ja pidettiin pieninä suhteessa haittoihin. Palonurmen koulun oppilasmäärän lisäämiseksi ehdotettiin selvittämistä, olisiko Nilsian yhtenäiskoulun alueen oppilaille kiinnostusta siirtyä Palonurmen kouluun. Myös Palonurmen koulun korjaustarvetta kyseenalaistettiin ja korjauskustannusarviota pidettiin epäluotettavana. Varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen Palonurmen alueella herätti paljon keskustelua.

Palonurmen koulun oppilaille järjestettiin 13.11.2024 mahdollisuus kertoa, mitä ajatuksia Palonurmen koulun mahdollinen lakkauttaminen ja oppilaiden siirtäminen Nilsian yhtenäiskouluun herättää ja, mikäli lakkautus toteutuu, mitä pitäisi ottaa huomioon ja miten siirtymistä Nilsian yhtenäiskouluun pitäisi helpottaa. Keskustelun järjestivät luokan oma opettaja ja koulun rehtori. Keskustelusta tiedotettiin huoltajia 11.11.2024.

Keskustelutilaisuus järjestettiin oppituntien aikana. Keskustelussa olivat mukana Nilsian yhtenäiskoulun ja Palonurmen koulun rehtori sekä luokan oma opettaja. Keskustelun aluksi rehtori esitteli asiaa ja kertoi päätöksentekoprosessin etenemisestä. Keskusteluun osallistuminen oli vapaaehtoista, ja jos ei halunnut osallistua, järjestettiin muuta toimintaa. Oppilailta kysyttiin

1. *Miltä ajatus Palonurmen koulu lakkauttamisesta ja siirtymisestä Nilsian yhtenäiskouluun sinusta tuntuu.*

2. *Jos Palonurmen koulu päätetään lakkauttaa, piirrä tai kirjoita, mitä pitäisi tehdä, että siirto uuteen kouluun olisi helppo.*

Oppilaille jaettiin paperi, jolle he saivat piirtää tai kirjoittaa ajatuksiaan. Jos oppilas ei osannut kirjoittaa, häntä autettiin. Papereihin merkittiin yhdysluokka (1 – 3 tai 4 – 6) mutta ei oppilaan nimeä.

Ajatus Palonurmen koulun lakkauttamisesta ja siirtymisestä Nilsin yhtenäiskouluun tuntuu vuosiluokkien 1 – 3 oppilaista pahalta ja siirtyminen Nilsin yhtenäiskouluun jännittää ja pelottaa, koska koulu on isompi. Koulumatkat olisivat pitempiä ja huolettaa, pääseekö tuttujen luokkakavereiden kanssa samalle luokalle. Pelottaa myös, että tavaroita varastetaan ja kiusataan.

Lähes kaikkien vuosiluokkien 4 – 6 oppilaiden mielestä ajatus Palonurmen koulun lakkauttamisesta on huono. Oppilaita harmittaa koulumatkojen pidentyminen ja huolettaa erityisesti pienempien oppilaiden jaksaminen. Siirtymisessä isompaan kouluun pelottaa, erotetaanko kaikista kavereista, miten käy kaverisuhteiden, kiusataanko ja löytääkö isossa koulussa edes oikeaan luokkaan. Harmittaa myös, että pitkät koulumatkat vievät aikaa harrastuksilta. Palonurmen koulun lakkauttamista ei pidetä reiluna eikä demokraattisena, ja koko kylän elinkelpoisuus ja tulevaisuus huolettaa. Koulun lakkauttamisesta koitua säästö ja kiinteistön korjaustarve tuntuu epäuskottavalta. Vaikka Nilsissä voisi saada uusia ystäviä, siirto isompaan kouluun tuntuu aikamoiselta kulttuurishokilta. Palonurmen koulun lakkauttaminen tuntuu myös hyvältä ajatukselta, sillä kaikilla ei ole kavereita Palonurmessa ja siirto Nilsään antaisi mahdollisuuden nähdä enemmän maailmaa, saada uusia kavereita ja parempaa opetusta.

Kysyttäessä, mitä pitäisi tehdä, että mahdollinen siirto uuteen kouluun olisi helppo, vuosiluokkien 1 – 3 oppilaiden toivoivat keskustelua tuntemuksista ja mahdollisuuksista tutustua uuteen kouluun ja oppilaisiin. Toivottiin myös, ettei tarvitsisi istua kenenkään tuntemattoman vieressä luokassa ja että koulumatka olisi lyhyempi. Toisaalta luotettiin siihen, että asia menisi helposti mutta huoletti se, jos joutuu heräämään keskellä yötä pitkän koulumatkan takia eikä jaksa pysyä enää tunneilla hereillä.

Vuosiluokkien 4 – 6 oppilaat toivovat erityisesti hyvää ja positiivista vastaanottoa. Toivottiin myös, että saataisiin ainakin muutama kaveri samalle luokalle eikä tarvitsisi jäädä yksin. Ehdotettiin, että oppilaille järjestettäisiin tutustumispäivä Nilsin yhtenäiskouluun ja että joku Nilsin yhtenäiskoulun alaluokkien opettaja tulisi kertomaan Nilsin yhtenäiskoulun tavoista. Pienemmille oppilaille toivottiin omaa, pienempää bussia, jolla he pääsisivät helposti ja nopeasti kouluun.

Lisäksi kaupungille on toimitettu kannanotto kaupunginhallitukselle Pulkonkosken ja Palonurmen koulun lakkautuksesta, alustava selvittely Palonurmen kouluun ja hoitoon tulevista lapsista, Palonurmen koulukyydityskustannukset, kannanotto Palonurmen koulun lakkautusesityksen valmistelijoille, kannanotto Palonurmen koulun lakkauttamissuunnitelmaan, adressi Palonurmen koulun, esiopetuksen ja päivähoidon puolesta sekä kannanotto lasten ja perheiden kuulemiseen- Pulkonkosken ja Palonurmen koulun lakkauttaminen sekä Hirvilahden ja Palonurmen hoidon lakkautus. Nämä asiakirjat on huomioitu asian valmistelussa.

Vaikutusten ennakkoarviointi on tehty Kuopion kaupungin päätöksentekoon liittyvän mallin mukaisesti.

Päätöksen kielteiset vaikutukset

Lasten edun kannalta päätöksen merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus on koulukuljetusten pidentyminen ja koulumatkoihin käytettävän ajan piteneminen. Kuljetusten vuoksi mahdollisesti pidentyvät koulupäivät vaikuttavat negatiivisesti oppilaiden jaksamiseen.

Huoli koulumatkoihin käytettävän ajan pidentymisestä tulee vahvasti esille myös oppilaiden vastauksista. Pelätään, ettei harrastuksiin jää aikaa ja että isommassa koulussa kiusataan. Koulukuljetusten pituus, niissä mahdollisesti tapahtuva kiusaaminen sekä huoli oppilaiden jaksamisesta nousi esille myös Pulkonkoskella järjestetyssä keskustelutilaisuudessa.

Päätöksen kielteisiä vaikutuksia voidaan lieventää siten, että luokkien lukujärjestykset ja koulun työaika mahdollistavat koulukuljetusreittien mahdollisimman hyvän toteutuksen. Nilsin yhtenäiskoulussa kaikkien oppilaiden koulupäivä alkaa klo 9. Nilsin yhtenäiskoulussa on ollut myös vuosiluokkien 1 – 6 oppilaille koulupäivän jälkeen kerhotoimintaa (esim. kokkikerho, kuvikerho ja liikuntakerho). Kerhon jälkeen oppilaille järjestetään tarvittaessa koulukuljetus. Nuorisotoimi järjestää 5.- ja 6.-luokkalaisille torstaisin ohjattua toimintaa.

Oppilaiden pelkoa ja epävarmuutta poistetaan keskustelemalla asioista, jotka askarruttavat tai jännittävät uuteen kouluun siirtymisessä. Oppilaille ja huoltajille järjestetään mahdollisuus käydä tutustumassa Nilsin yhtenäiskoulun tiloihin ja henkilöstöön. Palonurmen koulun oppilaat sijoitetaan uusille luokille niin, että heillä on tuttuja uudessa luokassa. Uuteen luokkaan tutustumisia ja ryhmäytyksiä järjestetään kevätlukukauden aikana. Nilsin yhtenäiskoulun oppilaita valmistellaan ottamaan Palonurmen koulun oppilaat lämpimästi vastaan esimerkiksi kummioppilaiden avulla. Opettajien ja huoltajien tehtävä on tukea oppilaita muutoksessa ja luottavaisen asenteen rakentumisessa.

Koulukuljetuksissa tapahtuvaan kiusaamiseen puuttuminen on sekä koulun että kotien yhteinen asia ja velvoite. Perusopetuslain 29 §:n 7 momentin mukaan koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Myös kaikilla aikuisilla on moraalinen velvollisuus puuttua havaitsemiinsa kiusaamistilanteisiin.

Päätös vaikuttaa kielteisesti myös silloin, jos koulukiinteistössä on ollut kansalaisopiston toimintaa tai muuta yhteisöllistä ja kulttuurista toimintaa, jolle ei löydy korvaavia tiloja. Päätöksellä voi olla kielteisiä vaikutuksia alueen vetovoimaan ja asukkaiden yhteisöllisyyteen.

Päätöksen neutraalit tai lievästi kielteiset vaikutukset

Elintapoihin, osallistumiseen, vaikuttamiseen ja tiedonsaantiin päätöksellä ei ole vaikutusta. Päätöksellä ei ole vaikutusta myöskään toimeentuloon, sillä perusopetus on perheille maksutonta.

Useat maaseutuvaikutukset ovat neutraaleja, samoin yrityksiin kohdistuvat vaikutukset ovat suurelta osin neutraaleja tai ne voivat olla lievästi kielteisiä. Joissakin tapauksissa kielteinen välillinen vaikutus voi kuitenkin tulla, kun

mietitään yritystoiminnan kehittämistä tai jatkamista mm. sukupolvenvaihdostilanteessa tai kun tila myydään.

Päätöksen myönteiset vaikutukset

Lapsivaikutusten arviointien kokonaistarkastelussa päätös Palonurmen koulun lakkauttamisesta ja opetuksen järjestämisestä Nilsin yhtenäiskoulussa turvaa paremmin lasten oikeuksien toteutumista oppivelvollisuuslaissa (1214/2020) määriteltyjen oppivelvollisuuden tavoitteiden näkökulmasta. Oppivelvollisuuslain mukaan oppivelvollisille on turvattava kaikille elämässä ja yhteiskunnassa tarpeellinen perusosaaminen ja sivistys sekä edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia kehittää itseään kykyjensä ja tarpeidensa mukaisesti.

Perusopetuspalvelujen yhdenvertaisuuteen ja laatuun sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen päätöksellä on merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus. Päätös parantaa opetuksen laatua ja antaa Palonurmen alueen oppilaille yhdenvertaiset koulutukselliset ja sivistykselliset oikeudet. Opetussuunnitelman toteuttaminen onnistuu paremmin, kun ryhmässä ei opeteta samanaikaisesti kaikkia eri luokka-asteita, iältään ja kehitystasoltaan hyvin erilaisia oppilaita erilaisine tuen tarpeineen vaan oppilaat saavat opiskella ikätovereidensa kanssa samassa ryhmässä.

Nilsin yhtenäiskoulussa on paremmat resurssit oppilaiden terveyden ja hyvinvoinnin tukemiseen. Oppimisen tuki ja opiskeluhuollon palvelut ovat helpommin saatavilla jo perusopetuksen alemmilla luokilla ja silloin, kun niitä tarvitaan. Päätös turvaa lasten syrjimättömyyttä ja yhdenvertaisia oikeuksia, kun myös vahvaa tukea tarvitsevat oppilaat voivat käydä samaa koulua kuin muut ikätoverinsa. Isommassa koulussa sosiaaliset kontaktit ja mahdollisuus uusiin ystävyys-suhteisiin lisääntyvät. Sosiaalisten kontaktien rikastuminen kehittää sosiaalista pääomaa ja kulttuurista ymmärrystä.

Palonurmen koulu muuttuisi 1.8.2025 alkaen yksiopeettajaiseksi kouluksi. Yksiopeettajainen koulu on opetuksen ja kasvatuksen toteuttamisen kannalta erittäin vaativa ja helposti haavoittuva.

Myös henkilöstön kannalta päätöksellä on pitkäaikainen ja myönteinen vaikutus. Isommassa työyhteisössä on mahdollisuus hyödyntää paremmin omaa osaamista ja vahvuuksia sekä tehdä yhteistyötä, mikä vahvistaa opetuksen laatua, työyhteisön yhteisöllisyyttä, työhyvinvointia ja ammatillista kehittymistä. Isommassa työyhteisössä kollegiaalinen tuki ja esihenkilön tuki ovat paremmin saatavilla. Kelpoisen henkilöstön rekrytointi ja sijoitusten hoitaminen on helpompaa Nilsin yhtenäiskouluun kuin Palonurmen kouluun.

Kuopion kaupungin talouden tasapainottamisen osalta vaikutus on pitkäaikainen ja merkittävä. Koulun lakkautuksen myötä saadaan taloudellisia säästöjä mm. henkilöstöstä, palvelujen ostoista ja tilakustannuksista. Suurin säästö saadaan siitä, että vältetään peruskorjausinvestoinnilta.

Palonurmen koulun lakkauttaminen vahvistaa Nilsin keskustajaaman elinvoimaa ja Nilsin yhtenäiskoulun oppilasmäärää.

Liitteet

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.09.2024 § 267

Valmistelijat / lisätiedot:

hallintojohtaja Tero Oinonen
puh. 044 718 2021
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

kaupunginjohtaja Soile Lahti

Kaupunginhallitus päättää:

1. kumota 9.9.2024 tekemänsä päätöksen 'Palonurmen koulun lakkauttaminen' § 249, sekä.
2. palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi kasvun ja oppimisen lautakunnalle.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Selostus

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 9.9.2024, että Palonurmen koulun lakkauttamispäätöksestä järjestetään paikan päällä koululla mahdollisimman pian avoin keskustelutilaisuus ja totesi, että keskustelutilaisuus pidetään tiistaina 17.9.2024 kello 18:00-20:00 Palonurmen koululla. Samalla todettiin, että keskustelutilaisuudesta laadittu muistio liitetään kaupunginvaltuuston käsittelyyn tulevaan materiaaliin.

Mielipiteiden selvittäminen ja keskustelutilaisuudet ovat kuntalain mukaisia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä hallintolain mukaista vaikuttamismahdollisuuksien varaamista. Kuntalain (410/2015) § 22 mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä. Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä kuntalaisraateja, selvittämällä asukkaiden ja kunnassa säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti asuvien tai oleskelevien palvelujen käyttäjien mielipiteitä ennen päätöksentekoa, valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia kunnan toimielimiin, järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun, suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa sekä tukemalla asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua. Hallintolain (434/2003) § 41 mukaan, jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta. Säädöksen tarkoituksena on mahdollistaa erilaisten mielipiteiden ja kannanottojen esittäminen jo ennen asian ratkaisua.

Kaupunginhallituksen jäsenillä on ollut käytettävissään toteutetun verkkokyselyn tulokset ja keskustelutilaisuudesta laadittava muistio päätettiin liittää kaupunginvaltuuston käsittelyyn tulevaan materiaaliin.

Kaupunginhallitus voi hallintolain (§ 50, 52) mukaisesti kumota ja poistaa tekemänsä päätökset uusilla päätöksillä ja palauttaa asiat uudelleen valmisteluun.

Jotta asukkaiden mielipiteet tulevat kunnolla huomioiduksi päätöksenteossa kaikilla tasoilla ja että päätöksen vaikutustenarviointi on tehty tarpeeksi laajasti ja yksityiskohtaisesti, kaupunginjohtaja esittää kaupunginhallituksen aikaisemman päätöksen kumoamista ja asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi kasvun ja oppimisen lautakunnalle.

Vaikutusten arviointi Liitteenä

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 09.09.2024 § 249

Päätösehdotus

kaupunginjohtaja Soile Lahti

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle:

1. Palonurmen koulu lakkautetaan 1.8.2025 alkaen.

Kaupunginhallitus päättää, että:

2. Palonurmen koulun lakkauttamispäätöksestä järjestetään paikan päällä koululla mahdollisimman pian avoin keskustelutilaisuus.

3. Palonurmen koulun lakkauttamispäätöksen toimeenpanoa seurataan ja toteutuneita vaikutuksia arvioidaan lapsivaikutusten arviointiprosessin mukaisesti.

Päätös

Merkitään, että opetusjohtaja Silja Silvennoinen oli läsnä pykälässä vastaamassa kysymyksiin ja hän poistui kokouksesta ennen pykälän päätöskäsittelyä.

Merkitään, että vaikutusmahdollisuuksien varaamiseksi toteutetun verkkokyselyn tulokset on jaettu kaupunginhallituksen jäsenille sähköisesti.

Todettiin, että keskustelutilaisuus pidetään tiistaina 17.9.2024 kello 18:00-20:00 Palonurmen koululla.

Todettiin myös, että keskustelutilaisuudesta laadittu muistio liitetään kaupunginvaltuuston käsittelyyn tulevaan materiaaliin.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Vaikutusten arviointi Liitteenä

Päätöshistoria

Valmistelijat / lisätiedot:
opetusjohtaja Silja Silvennoinen
puh. 044 718 4003
perusopetuspäällikkö Taina Vainio
puh. 044 718 4018
perusopetuspäällikkö Mika Kuitunen
puh. 044 718 5151
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja HEP KOP Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Palonurmen koulu lakkautetaan 1.1.2025 alkaen.

Päätös

Kaisa Kähkönen Annukka Ojalan, Risto Pirisen, Kaija Sääsken, Kari Sutisen ja Kalle Hirvosen kannattamana esitti, että Palonurmen koulu lakkautetaan 1.8.2025 ja että päätöksestä järjestetään paikan päällä koululla mahdollisimman pian avoin keskustelutilaisuus. Lisäksi päätöksen toimeenpanoa seurataan ja toteutuneita vaikutuksia arvioidaan lapsivaikutusten arviointiprosessin mukaisesti.

Kari Loponen esitti, että Palonurmen koulua ei lakkauteta 1.1.2025 kesken lukukauden. Palonurmen koulun lakkauttamisesitys palautetaan jatkovalmisteluun seuraavin saattein: 1) Oppilaiden huoltajille ja muille asiasta kiinnostuneille järjestetään hallintolain 41§:n kohdan mukainen kuulemistilaisuus, jossa tilaisuuteen osallistuneille annetaan mahdollisuus saada lisätietoa lakkauttamisen yksityiskohdista ja vaikutuksista. Lisäksi osallistuneilla on oltava mahdollisuus esittää kysymyksiä muun muassa lakkauttamisen kustannusvaikutuksista, opetusjärjestelyistä ja koulumatkoista muuttuvassa tilanteessa. 2) Kasvun ja oppimisen lautakunnalla oltava yksityiskohtaiset tiedot lakkauttamisen kustannusvaikutuksista, opetusjärjestelyistä ja koulumatkoista matka-aikoineen. Esitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Lautakunta hyväksyi Kaisa Kähkösen tekemän esityksen.

Merkitään, että Kari Loponen jätti asiaan eriävän mielipiteen.

Selostus

Maaseutualueella varhaiskasvatuksen lapsimäärä ja perusopetuksen oppilasmäärä on ollut laskeva viime vuosina ja ennusteiden mukaan väheneminen jatkuu myös tulevaisuudessa. Osa koulukiinteistöistä on huonokuntoisia ja vaatisi välittömän peruskorjauksen. Lisäksi kelpoisen henkilöstön saaminen on ollut vaikeaa ja vaihtuvuus suurta.

Kuopion kaupunginvaltuusto päätti 20.5.2024 osana talouden tasapainotusohjelmaa, että *mikäli koulujen oppilasmäärät alittavat valtuuston asettamat raja-arvot, käynnistetään jatkossa säännönmukaisesti lakkauttamisprosessi:*

- 1 – 6 koulujen tulee olla vähintään yksisarjaisia kaupunkialueella (yksi sarja tarkoittaa 23 oppilasta/vuositaso)
- 1 – 6 koulujen tulee olla vähintään 3-opettajaisia muualla

- *Luokkien 7 – 9 osalta opetus toteutetaan vähintään 2-sarjaisissa kouluissa (yksi sarja tarkoittaa 23 oppilasta/vuositaso) kuitenkin huomioiden verkoston saavutettavuus ja kohtuulliset koulumatkat*

Kuopion perusopetus toimeenpanee kaupunginvaltuuston päätöksen ja aloittaa Palonurmen koulun lakkautusprosessin, koska koulu alittaa valtuuston asettaman raja-arvon koulun koon osalta.

Palonurmen koulu on kaksiopettajainen ja opetus toteutetaan yhdysluokissa 1 – 3 ja 4 – 6. Palonurmen koulun oppilasmäärä on tällä hetkellä 32 ja oppilasmäärä on laskeva. Valtaosa oppilaista on koulukuljetuksessa. Palonurmen alueen lasten vuosiluokkien 7 – 9 opetus järjestetään Nielsiän yhtenäiskoulussa.

Lisäksi kaupunginvaltuusto on linjannut osana talouden tasapainotusohjelmaa, että *ylläpitokustannusten ja korjausvelan vähentämiseksi palvelutuotannolle tarpeettomista tiloista luovutaan mahdollisimman pian*. Palonurmen koulu on elinkaarensa päässä ja vaatisi lähitulevaisuudessa laajan peruskorjauksen, jonka kustannusarvio on noin 2 miljoonaa euroa.

Vaikutusten arviointi

Liitteenä